

This information on (13) the Genetic Clinic is in Turkish

Genetik Kliniği (İngilizce'si *Genetic Clinic*)

Genetik danışmanlığı nedir?

Genetik danışmanlığı (*genetic counselling*), aynı ailenin farklı kuşaklarından insanları etkisi altına alabilen hastalıklar üzerinde uzmanlaşan tıp dalıdır. Bu hastalıklar, kalıtsal veya genetik (*genetic*) hastalıklardır.

Genetik danışmanlığına kimler ihtiyaç duyar?

Ailelerindeki bir hastalığın genetik olabileceğine dair endişeleri bulunan insanlar, bu randevudan yararlanabilirler. Ailelerindeki bir genetik hastalıkla ilgili ayrıntılı bilgi almak isteyen kişiler, randevuyu yararlı bulabilirler.

Genetik kliniğine başvurabilecek diğer kişiler şunlardır:

- düşük veya ölü doğum durumlarıyla karşılaşan çiftler.
- doğumdan kısa süre sonra bebekleri ölen insanlar.
- gelişimi yavaş olan çocuklar.
- genetik veya tanı koyulmamış bir hastalığı olan çocuklar.

Randevunuzdan önce

Genetik kliniğinin ailenizdeki diğer kişilerle ilgili tıbbi bilgileri alması bazen yararlı olabilir. Ekte bu bilgileri talep eden bir form bulacaksınız. Bununla birlikte, bu bilgilere ulaşmanın her zaman mümkün olmayabileceğini anlıyoruz. Sizin izniniz alınmadan, hiçbir zaman akrabalarınızla bağlantı kurulmayacaktır.

Ulaşamayacağınız bir akrabanızın hastalığıyla ilgili endişeleriniz varsa, kliniğe gelirken bu akrabanızın fotoğrafını yanınızda getirmeniz yararlı olabilir. Alınan randevu genetik hastalığı olabilecek bir çocukla ilgiliyse, çocuğun ve anne ve babasının önceden çekilmiş fotoğrafları da faydalı olabilir.

Randevu sırasında ne olacak?

Genetik kliniğinde, size doğru ve güncel bilgiler sunmayı amaçlayan uzman doktorlar, hemşireler ve genetik danışmanları çalışır.

Randevular genellikle 45 dakika sürer. Bu süre içinde, endişeleriniz hakkında konuşulacak ve ailenizin soyağacı çıkarılacaktır. Bir genetik hastalığı kalıtım yoluyla alma veya aktarma olasılığınızın ne olduğunu öğrenmek isteyebilirsiniz. Tanıyı teyit etmek için uygulanan testler veya gebelik sırasında uygulanan testlerle ilgili sorularınız olabilir. Tüm bu konular, anlaşılır terimlerle açıklanacaktır.

Randevum sırasında bana test yapılacak mı?

Bazen kan örneği almamız gerekebilir, ancak ilk ziyaretiniz sırasında herhangi bir test yaptırma olasılığı düşüktür. Test uygulamanın yararlı olduğunu düşünürsek, bunu sizinle görüşür ve sizin de izniniz alarak bunu ayarlarız.

Benimle nerede görüşülecek?

Genetik servisinin farklı hastanelerde klinikleri vardır. Genellikle sizinle evinize en yakın olan klinikte görüşme ayarlanır.

Örneğin çevirmen gibi başka herhangi bir yardıma ihtiyacınız olursa, lütfen bunu önceden bildirin. Böylece gerekli ayarlamaları yapmaya çalışırız.

Her şeyi birden nasıl hatırlayacağım?

Randevunuzdan sonra, klinikte görüşülen konuları özetleyen İngilizce bir mektup alacaksınız. Ayrıca uygunsa, klinikte size bazı Türkçe bilgiler de verilecektir.

Son olarak ...

Genetik danışmanlığından yararlanmak üzere gelen pek çok kişi, buradan ayrılırken daha rahat hisseder. Bazıları, buradan verilmesi gereken zor kararlarla ayrılır. Bu kararlar, belirli bir testi yaptırmak veya yaptırmamak ve çocuklara veya akrabalara söylenmesi gerekenler hakkında olabilir.

Size bu kararlarınızda yardımcı olabilecek bilgiler sunmayı ümit ediyoruz. Size ne yapmanız veya yapmamanız gerektiğini söylemeyeceğiz. Bununla birlikte, bütün seçenekleri konuşarak size yardım ve destek sağlamaya hazırız.

Sormak istediğiniz soruları ve endişelerinizi düşünerek hazırlıklı gelin. İsterseniz bunları not alın. Bütün sorularınızı yanıtlamaya çalışacağız.

Bu bilgileri okuduğunuz için teşekkür ederiz. Sizinle görüşebilmeyi ümit ediyoruz.

Sözlük (Zor Sözcükler ve Anlamları): Genetik Kliniği

Bu sözlüğün yalnızca şu broşürde kullanılan terimleri açıklaması hedeflenmiştir: Genetik Kliniği. **Koyu** yazılan sözcükler, sözlük içinde başka bir yerde tanımlanmıştır.

soyağacı (family tree). Ailede kimlerde **genetik** hastalık olduğunu ve kimlerde olmadığını, bunların sizinle ve birbirleriyle ilişkilerini gösteren şema.

gen (gene). Vücudun çalışması için gerekli bilgiler; **kromozomların** üzerinde kimyasal biçimde saklanırlar. Genlerdeki değişimler, bu bilgilerin değişmesine neden olur ve bu durum vücudun çalışma biçimini değiştirebilir. Çoğu gen çiftler halindedir: bir gen anneden, bir gen babadan gelir. (Benzetme yapmak gerekirse: gen kitabın içindeki hikaye gibidir; genlerde değişim olması ise hikayenin değişmesine benzer).

genetik (genetic). Genlerin neden olduğu, **genlerle** ilgili.

genetik danışmanlığı (genetic counselling). Ailelerinde **genetik** hastalık geçmişi bulunan veya kalıtım yoluyla **genetik** hastalık alma veya aktarma riskiyle ilgili endişeleri olan kişilere bilgi ve destek sağlanması.

genetik danışmanı (genetic counsellor). Ailelerinde **genetik** hastalık geçmişi bulunan veya kalıtım yoluyla **genetik** hastalık alma veya aktarma riskiyle ilgili endişeleri olan kişilere bilgi ve destek sağlayan uzman.

düşük (miscarriage). Bebek **rahmin** dışında hayatta kalabilecek aşamaya gelmeden önce, gebeliğin erkenden sonlanması.

ölü doğum (stillbirth). Bebeğin ölü doğması.

Bu sözlüğün, referans aldığı **genetik** bilgileriyle birlikte yalnızca hastalar ve aileleri tarafından kullanılması amaçlanmaktadır.

Bu basım Temmuz 2005'te hazırlanmıştır
This edition prepared in July 2005

Ref Glossary 13